

номерах була головна роль Тіля Уленшпігеля, яку майстерно виконував актор М. Караченцев.

Тому значний доробок видатного композитора Г. Гладкова в галузі кіноіндустрії та театральній сфері вміщує музику до художніх екранних творів, музику до драматичних спектаклів, музичні вистави, мюзикли тощо. Особливого значення для актора театру і кіно набуває вокальна творчість Г. Гладкова, яка вирізняється мелодійністю, образністю й художністю та водночас має визначені вокально-технічні й виражальні ознаки, що здебільшого є досяжними для акторського вокального виконання в загальному процесі створення відповідного художнього образу.

В. О. Гіголаєва-Юрченко

ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ФЕНОМЕН ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА

V. O. Gigolaeva-Yurchenko

HISTORICAL AND THEORETICAL PHENOMENON OF VOCAL PERFORMANCE

Вокальне мистецтво є одним з найдавніших та найбільш неоднозначніших видів мистецтва, що в більшості своїй відображає парадигми художньої культури різних народів світу.

Невипадково і нині вокальне виконавство притягує мільйону аудиторію своїм тематичним демократизмом, глибиною емоційно-чуттєвого змісту, драматургічним підтекстом, різноманітною тембральною палітрою, інтерпретаційною експресивністю, синкретизмом поетичного й музичного звуку, багатостильністю та поліжанровістю.

Індивідуально-виконавські характеристики вокальної творчості, як унікального виду мистецтва, без сумніву, виявляються завдяки єдиному підходу до фундаментально-теоретичних засад вокальної культури, педагогіки та виконавської практики, а також можливості аналізу та осмислення закономірностей їх взаємодії.

Цей феномен, із притаманною йому функціонально-структурною подвійністю, характеризує вокальне виконавство як різновид художньо-сценічної творчості та складову вокальної культури в цілісній ретроспективі.

Безперечним у цьому аспекті є розгляд вокальної творчості як компонента художньо-мистецької діяльності та вокально-виконавської культури, що функціонує за загальними для різних видів мистецтв законами.

Проблеми виконавської культури у вокальному мистецтві з давніх часів цікавлять вчених, що підтверджують висловлювання античних мислителів.

У фундаментальних працях вітчизняних дослідників вокального мистецтва (Д. Л. Аспелунга, В. А. Багадурова, І. К. Назаренка, В. П. Морозова) постійно проводиться системний аналіз аспектів, що стосуються історико-теоретичних та об'єктивно-практичних меж художньо-вокального виконавства; науково-об'єктивне оцінювання історико-культурологічного стану цієї проблематики; здійснюється можливість деталізації, узагальнення і класифікації досягнень видатних вокальних педагогів і виконавців.

На відміну від історії вокального виконавства теорія вокального виконавства є відносно новою галуззю музично-педагогічної науки.

Засновниками «вокально-виконавської культури» як музично-педагогічної науки були корифеї вокального мистецтва минулих століть: Дж. Манчіні, Дж. Дюпре, М. Гарсія, Ф. Ламперті, які розглядали вокально-виконавські проблеми у безпосередньому зв'язку з музично-ціннісними категоріями суспільства, культурно-мистецькими критеріями тимчасових періодів.

Багато сучасних теоретиків-вокалістів та відомих співаків зазначають, що винятково «стандартно-технічна робота» постановки голосу не дозволяє досягти бажаного художньо-мистецького результату, тому для здійснення плідного вокально-творчого процесу необхідно спиратися на індивідуальний підхід, оснований на розвитку та самовдосконаленню вокальної культури виконавця.

Нині професійні стандарти вокально-виконавських характеристик співаків та співачок представлені багатогранною синтетичною єдністю їх загальнокультурних і спеціально-профільних потенцій.

Аналізуючи все вищесказане, можна стверджувати, що історико-теоретичний феномен вокального виконавства полягає в тому, що вокальне мистецтво — це «живе» творче явище, що органічно трансформується залежно від природно-анатомічної та культурно-естетичної еволюції; спирається на сучасні методи формування професійного виконавського рівня, відшліфовані багатовіковими надбаннями в історико-культурному розвитку національних ознак народу та утверджених через стилістичні особливості й напрями епохи.

Г. М. Бреславець

МИСТЕЦЬКІ ЕТНОПЕРФОРМАНСИ В СЦЕНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ГУРТУ «KURBASY»

G. M. Breslavets

ARTISTIC ETHNOPERFORMANCES IN “KURBASY” SCENIC PRACTICES

Сценічне втілення народнопісенної традиції знаходиться в царині виконавського фольклоризму, чим актуалізує й осучаснює цей творчий процес. Питання реконструкції фольклорного тексту останнім часом все частіше розглядається в наукових дослідженнях (Г. Бреславець, Є. Єфремов, І. Клименко, М. Хай) як сучасна форма й трансформації, мистецького перевтілення фольклорного джерела в нових художньо-естетичних якостях.

Поряд зі сміливими експериментами композиторів з фольклорним текстом та автентичним виконавством, спробами осучаснення в стилізаційній формі в жанрі популярної музики, своє місце посідає мистецька репрезентація фольклору в театральному просторі. Знаковим для української культури стає мистецька діяльність Львівського академічного театру ім. Леся Курбаса та його акторок Наталі Рибки-Пархоменко, Мирослави Рачинської, Марії Онещак, що заснували у 2009 р. гурт «KURBASY» («Курбаси»). Саме фольклорна атмосфера театру надихнула митців на створення нового проекту в пошуках самоідентичності, національної свідомості саме в українській народній музиці.

Творча практика — професійне засвоєння автентичної манери співу різних регіонів України, акумульоване у власному неповторному звуковому ідеалі, у своїй, за вираженням режисера театру В. Кучинського, «фольклорній системі». Це балади і ліричні пісні, і купальські, колядки й щедрівки, пісні полтавські, поліські, гуцульські і лемківські.